

Opgave 4 Pensioenuitkeringen

Uit een krant:

Het pensioenfonds ABP behaalde in augustus een beleggingswinst van € 5 miljard uit onder meer aandelen, vastgoed en obligaties. Daardoor had het fonds eind augustus € 456 miljard in de pensioenkas. De huidige waarde van de toekomstige verplichtingen van het ABP groeide echter veel harder.

Bij het ABP daalde de dekkinggraad¹⁾ in augustus van 94 naar 89 procent. Dat betekent dat het ABP te weinig vermogen heeft om de toekomstige uitkeringen te kunnen uitbetalen. De Nederlandsche Bank (DNB) is de toezichhouder op de pensioenfondsen en berekent de huidige waarde van de toekomstige verplichtingen op basis van de rentestand.

$$1) \text{ dekkinggraad} = \frac{\text{huidige vermogen pensioenfonds}}{\text{huidige waarde toekomstige verplichtingen pensioenfonds}} \times 100\%$$

Gebruik het krantenbericht.

- 2p 19 Bereken het bedrag in euro's dat het ABP eind augustus tekort komt om de toekomstige uitkeringen te kunnen betalen.

Gebruik het krantenbericht.

- 2p 20 Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste tekst.
Het pensioenfonds ABP financiert de pensioenen volgens het ...**(1)**....
Doordat de rente is ...**(2)**..., groeide de huidige waarde van de toekomstige verplichtingen en daalde de dekkinggraad. Om de dekkinggraad te verhogen, kunnen pensioenpremies worden ...**(3)**....
Kies uit:
bij (1) omslagstelsel / kapitaaldekkingstelsel
bij (2) gestegen / gedaald
bij (3) verhoogd / verlaagd

Als gevolg van de lage dekkinggraad is de kans groot dat de huidige en toekomstige pensioenuitkeringen moeten worden verlaagd.

- 1p 21 Geef een verklaring dat verlaging van de pensioenuitkeringen de bestedingen van ouderen kan verlagen.
- 2p 22 Leg uit dat verlaging van de pensioenuitkeringen kan leiden tot afname van de huidige bestedingen van de werkzame beroepsbevolking.
- 2p 23 Leg uit dat **uitstel** van verlaging van pensioenuitkeringen kan leiden tot afname van de huidige bestedingen.

- 2p 24 Leg uit dat uitstel van de verlaging van pensioenuitkeringen dwingt tot solidariteit tussen generaties.

Het huidige pensioenstelsel bestaat uit bedrijfspensioenen, die via het kapitaaldeckingsstelsel gefinancierd worden, en uit AOW-uitkeringen, die via het omslagstelsel gefinancierd worden. In periodes van lage rente verslechtert de betaalbaarheid van het kapitaaldeckingsstelsel.

- 2p 25 Leg uit dat een lage rente de betaalbaarheid van het kapitaaldeckingsstelsel onder druk zet.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.